

הארגון לא רצה לקבל את הילדה. כנקמה עלתה על הגג, המטירה אבנים על החברים. החברים תפסו אותה, ביקשו להכותה, אך נמלכו בדעתם והטילו עליה תפקיד של שימרת. עזרתה של נערה שגרה בתוך הבנין היתה יכולה להועיל.

שני סטודנטים צעירים

בין מבקרי הבנין היו שני סטודנטים צעירים, כבני 20, שעזרו את תשומת-לב הבנות. האחד היה בחור חסון, בריא, מפקד גונדה (מחלקה) בשם "רוי". השני היה סגני, צעיר רזה בשם אברהם שטרן.

שושנה, כמו כל הבנות, התענינה בעיקר בצעיר השני. לעומת רוי, הכבד והשחקן, היה שטרן מבריק וגמיש, אדם שידע להגיד לכל בת את המלה ששבתה את לבן. הבנות עמדו שעות לפני בית-הספר כדי להסתכל בו מיכות-הלם בלכתו הביתה.

שושנה שפוצר ביקשה להערים על כל הבנות. היא ידעה כי שטרן מרבה לבקר בחורו של רוי, תכננה תכנית פיקחית: היא תחיד עם רוי, תשכנע אותו להזמין לחורו, תכיר שם את שטרן המושך אישית.

ההזמנות הגדולה באה במהרה. בארץ היתה קיימת אז קבוצה קטנה שקראה לעצמה "ארגון הבריונים". בראשו עמד עתונאי רוסי ממושק בשם אבא אחימאיר. הבריונים לעגו להנהגה ב"חשבו את אנשיה לפחדנים ערבים. כי הבריונים עשו "פעולות": הם פיזרו כרוזים, אפילו הורידו פעם דגל גרמני מגג בנין הקונסוליה. הם לא הקימו ארגון גדול משלהם, האמינו כי יוכלו לכפות את רצונם מלמעלה על ההנהגה.

שושנה התקרבה לבריונים, מתוך כעס על "הארגון" שלא רצה לקבלה כחברה. רוי, לעומת זאת, השתמש ממגע איתם. הם חשבו אותו לפחדן. הם לא ידעו את הסיבה האמיתית: רוי החזיק בביתו מחסן נשק, חשש כי הבריונים חסרי-הזהירות יסבכו אותו, כאשר ייאסר.

לא היה זה חשש-שוא. בחוף תל-אביב גפלו כמה יריות חיים ארלוזורוב צנה ארצה, מת. היו שחשדו דווקא כי בריונים רמידיבורים, שנאסרו בסיסנות.

רוי ביקש לאסוף ידיעות על הבריונים. הוא ידע כי שושנה היתה קרובה להם. השתדל לשוחח עמה. צורת ההזמנה היתה אופיינית לצורת החיזור של אותם הימים: הוא ביקשה לעזור לו בהעברת נשק לשכונת סנהדריה. שושנה נשאה את הנשק בידה, רוי הלך מאחוריה, בצד השני של הרחוב. מודה שושנה: "התרשתי נורא!"

שיחה בליל סנהדריה

אחרי מסירת הנשק שכחו השנים לחזור הביתה. הם שוחחו — על הבריונים, אך לא על הבריונים בלבד. יכלה להיות שיחת ווג צעיר, מטפחתה של שושנה שמשה מידיה. רוי התכופף, הרימה. "אני לא גברת!" התנתחה שושנה. רוי השיב כי חבר הקורפורציה עליו לנהוג באדיבות כלפי נערות. שושנה הוסיפה למחות נגד יחס זה. אולם גם היא לא היתה אלא אשה. הדבר מצא חן בעיניה. היא הבינה שטעתה: רוי, לא שטרן, הוא בחיר לבה.

לכאורה היה מזור כי שני צעירים אלה יכלו למצוא חן בעיני אותה נערה. כי לא יכול היה להיות נגיד גדול יותר מזה שהיה קיים בין שנים אלה — דויד ויהונתן של ראשית מלחמת-השיחור. ידידותם הטראגית היתה בנויה על עצם נגיד זה — כל אחד מהם ידע כי הבורא נתן לשני את כל התכונות שהוא מנע ממנו.

הילדות יוצרת את האדם. ילדותו של רזיאל היתה שונה מאד מזו של שטרן. שטרן גדל כמעט בלי אב — נער בודד בסביבה עוינת, שלמד עוד בשחר נעוריו לדאוג לעצמו. פעמה בו נפש עדינה של משורר, שביקשה במאמץ הכרחי להיות קשה ומחושלת. ואילו רזיאל גדל בבית הורים, ספג מאביו את כל היסודות של השקפת-עולם.

שטרן היה מורד, מהפכן, קנאי. רזיאל היה אישיות הארמונית, חסרת כל תסביכים, שלם עם עצמו ועם הבריות. הוא נולד בליטא. בשנת 1910, הובא לארץ בהיותו בן שלוש על-ידי אביו, ממנו קיבל השקפת-עולם שהיתה בנויה על שלושה יסודות משולבים: ציונות, דת היהדות והשפה העברית. שפת אמו ושפת הדיבור בבית היתה עברית. בגיל 5 למד דויד לקרוא, בגיל 7 סיים את קריאת חמשת חומשי התורה. בגיל 9 ידע את המשנה והגמרא.

תפקיד ראשון: הלוחה

כשהיה בן ארבע, בימי מלחמת העולם, גורשה המשפחה מן הארץ על-ידי התורכים. ככל האזרחים הרוסים היא עברה לאלכסנדריה ומשם לרוסיה, שנתה שם משך שמונה השנים הקשות של מלחמת-העולם ומלחמת-האזרחים עד שחזרה לארץ. הנער התבודד, הרבה בקריאה, החיה בדמיונו את גיבורי סיפוריו: יואב בן-צרויה, יהושע בן-נון. הוא החיה מצביאים אלה במישחקיו עם אחותו הצעירה, אסתר, גייס גם את הילדים הרוסים. נתן להם פקודות בעברית. השפה לא הפריעה: הרוסים הקטנים צייתו ללא עירעור.

בבית-הספר הריאלי תחכמוני בתל-אביב, בו סיים את למדויו בגיל 17, נודע כילד ער, ממעט בדיבורים, מרבה בקריאה — בעיקר ספרי היסטוריה, לזוט מאד אחרי ספרות ושירה. אולם קנאות משפחתו לשפה העברית התקוממה בו כשניסה להתקבל לשיבת-חברון: שפת-הדיבור שם היתה אידיש, שפה שהיתה שנואה עליו. הוא לא נתקבל, עבר לשיבת הרביקוק הירושלמי.

היה זה מזלו. כעבור חודשים מעטים פרצו מאורעות

הקורפורציה אל-על, אגודה של סטודנטים לאומיים שחבשו כובעי מחזיה לבנים, הושפעו על-ידי הפרופסור יוסף קלוזנר.

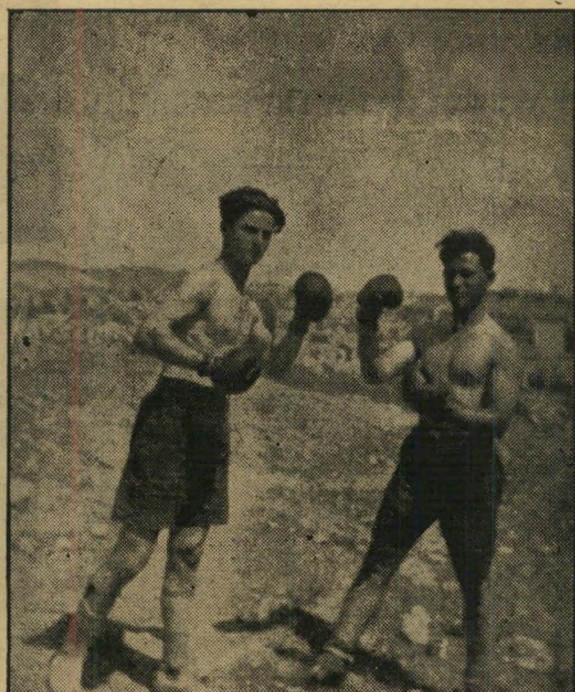
זורעי הזרע: מרדכי ובלומה רזיאל, ההורים, עיצבו את השקפת עולמו. הודות לאביו, היתה שפת-אמו עברית, השקפתו דתית-לאומית.

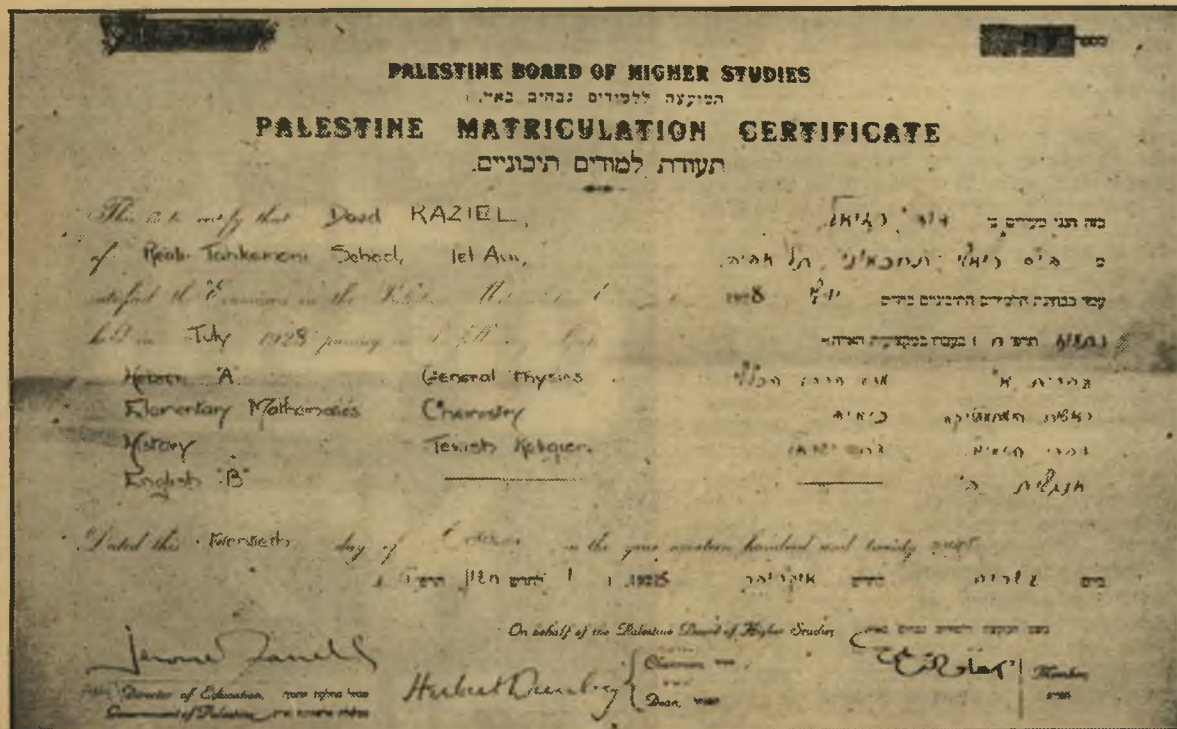
תעודת הלידה: רזיאל נולד כדויד רזנסון בסמיר, 19.11.1911. מיסמך זה שמור במכון דבוסניסקי.

הרוכב המושבע: תשוקתו העיקרית של רזיאל היתה לרכב על סוס, בגללה כמעט נפל לידי המשטרה.

הבשרה גופנית: רזיאל הצעיר (מימין). נמוך קומה אך חסון, ראה בפיתוח גופו חובה ותענוג, אך יותר מכל אהב לשחק בשחמט.

ימיו האחרונים של אזרח: עם קבלתו תעודת-בגרות זו של ממשלת פלשתינה (א"י), השאיר דויד רזיאל מאחוריו את נעוריו. כעבור כמה חודשים בלבד, עם פרוץ מאורעות תרפ"ט, הצטרף לשורות המתנדבים, הועבר משם לשורות החננה.